

Liefde, werk of oud papier

DE HELFT van de werknemers heeft wel eens iets gehad met een collega

DE GENEUGTEN en valkuilen van liefde op het werk

Tekst: Leontien Wegman **Foto's** Pim Rusch

Ach, de liefde. Wie er aan ten prooi valt maakt kennis met een oerkracht. Alles lijkt verlicht, het leven lacht, vooral naar jou. Familie, vrienden, werk vooral: in het licht van die allesoverheersende verliefdheid blijkt de wereld om je heen van ondergeschikt belang. Wie later dat verliefde hart onverhoopt in duizend stukken retour krijgt, leeft eveneens in een oerstaat. Familie, vrienden en werk vooral, blijken opnieuw van ondergeschikt belang. Hoe verhoudt die straalverliefde of in de liefde verslagen mens zich eigenlijk tot zijn dagelijkse werk? Vertel je het je collega's als je verliefd bent op je baas, of loop je dan juist het risico bij het spreekwoordelijke oud papier te worden gezet? Hoe ga je om met je werk als je lijdt aan een gebroken hart? Mag je verliefd worden op je collega? Kortom: wordt het liefde, werk of oud papier?

Gedoemd te mislukken

Eerst de cijfers: de helft van alle Nederlandse werknemers heeft een relatie gehad op het werk. En een op de drie heeft een oogje op een collega. Eindigen al die heimelijke of openlijke affaires in een lang en gelukkig leven? Helaas niet. Volgens de Vlaamse hoogleraar Psychologie Stefan Lievens is 70 procent van de liefdes gedoemd te mislukken. En dat heeft zijn weerslag op het werk.

Toch worden werkrelaties aanvaard, maar niet op elk niveau zo meldt een enquête van Jobat TV onder 600 hr-professionals. Een relatie tussen collega's uit verschillende afdelingen of vestigingen, is voor 90 procent van deze hr-professionals geen probleem. Echter: vier op de vijf respondenten zegt een relatie tussen een leidinggevende en een ondergeschikte niet

gepast te vinden. En 67 procent ziet ook op directieniveau liever geen affaires ontstaan.

Maar die liefde.

Die laat zich natuurlijk niet dwingen.

Sylvia, 32 jaar: "Mijn baas en ik hebben lang geprobeerd weerstand te bieden aan onze gevoelens voor elkaar. Toen we uiteindelijk aan een relatie waren begonnen en het erop leek dat die stand zou houden, hebben we het tijdens een vrijdagmiddagborrel onze collega's verteld. Hun reacties waren overwegend positief. Ik denk ook dat dat kwam doordat hij en ik op dat moment al zes maanden een relatie hadden en geen van de collega's daarvan iets had gemerkt. Daaruit bleek meteen dat het werk niet zou lijden onder onze relatie."

Wilde verhalen

Werkgevers – al of niet verwickeld in een affaire met hun ondergeschikte – zijn zelf overigens helemaal niet happig op relaties op het werk, maar óók niet op regelgeving daaromtrent. Toch hoort zulke regelgeving wel bij een tijd als deze, aldus Muel Kaptein, hoogleraar Business Ethics & Integrity Management aan de Erasmus Universiteit. Bij een werkromance moet de werkgever volgens hem vooral twee dingen doen. Ten eerste moet hij de zaak bespreekbaar maken en samen met de twee geliefden aan een oplossing werken. Ten tweede moet hij – na overleg met de betrokkenen – zo openlijk mogelijk met andere collega's over de relatie communiceren. Zo voorkom je geroddel en 'wilde verhalen'. Een derde middel – nu ook mondjesmaat toegepast in ons land – is de komst van het 'liefdescontract'. In Amerika – land van preutsheid en van torenhoge schadeclaims – wordt een liefdescontract al bij een kwart van de bedrijven aan het arbeidscontract toegevoegd. Een werknemer verplicht zich daarmee een relatie aan het hoofd personeelszaken te melden zodat na een breuk geen klachten kunnen worden ingediend wegens discriminatie en geen van de partijen het bedrijf voor de rechter kan slepen. Ook moet een werknemer na ondertekening van

het contract er voor zorgen dat een 'avontuurtje' zijn of haar professionele gedrag niet negatief zal beïnvloeden. In die laatste clausule zit hem in de praktijk uiteraard de crux. Hoewel werk werk is en privé natuurlijk privé, is het zaak die scheiding goed aan te brengen als je een relatie hebt op het werk. Dat dat niet altijd lukt, vertelt het volgende verhaal.

Een manager van een productieafdeling kreeg een relatie met zijn secretaresse. Op de werkvloer werd volop gesproken over deze tortelduijjes en tijdens de koffiepauzes waren de grappen niet van de lucht. Als de manager bij zijn secretaresse moest zijn, ging de deur dicht terwijl die normaal altijd open stond. Bij bepaalde besprekingen of ploegenoverleg moest opeens ook zijn secretaresse komen opdraven, terwijl die er normaal gesproken niet bij was. Al die zaken vielen zodanig op, dat ze tot irritatie leidden. Uiteindelijk werd het voor de manager te moeilijk om nog serieus genomen te worden. Hij is niet ontslagen maar 'weggepromoveerd' naar een buitenlandse vestiging van het productiebedrijf. Nodeloos te zeggen dat hij zijn secretaresse meegenomen heeft. Zij kreeg daar vervolgens een leidinggevende functie. De in Nederland gebleven collega's spreken vol sarcasme en cynisme over deze 'bed-promotie'.

Arbeidspsychologe Elsbeth Kuysters van Training, Advies & Coachingpraktijk AMON, kent de verhalen over

'Bij liefde op het werk lopen thuis en werk door elkaar'

liefdesperikelen en werk uit haar eigen praktijk. "Het is vaak helemaal niet handig een relatie aan te gaan met je mindere of meerdere", stelt zij. "Je bent niet meer vrij in je handelen, in je uitspraken en je beslissingen. En nog belangrijker: je collega's voelen zich ook niet meer vrij om alles tegen je te zeggen. Bij liefde op het werk lopen thuis en werk door elkaar. Ben je als partners gelijken, op het werk is dat anders. Dat werkt verwarrend. Je moet goed om kunnen gaan met de

verschillende rollen – werk en privé- die juist in een liefdesrelatie op het werk samengaan. Dat is niet iedereen gegeven.”

Ziek door de liefde

Liefde op het werk of de liefde thuis – wat gebeurt er met je als die liefde over blijkt en je ten onder dreigt te

'Bij liefdesverdriet kan het een prima 'therapie' zijn om juist door te werken'

gaan aan je liefdesverdriet? Meld je je dan ziek? Kuysters is er wat terughoudend in: “Werken is vaak goed om het

liefdesverdriet te verwerken. Het geeft afleiding en structuur aan je dag. Bij liefdesverdriet kan het dus een prima 'therapie' zijn om juist door te werken. Dan heb je in ieder geval nog iets onder controle. Thuiszitten bevordert dat je wegzakt in het verdriet.” Toch kan een gebroken hart een reden zijn om je ziek te melden. Dan gaat het vaak om het liefdesverdriet dat ander verdriet losmaakt. Kuysters: “Het is in feite een rouwproces. Afscheid nemen van een geliefde doet zeer en kan andere verlieservaringen oproepen. Dat kan iemand onderuit halen en dus resulteren in een ziekmelding. Vaak is liefdesverdriet

de aanleiding maar niet de oorzaak van het feit dat iemand onderuit gaat.”

Je baan of je leven

Hoe zit dat met je baan – kun je als uiterste consequentie van je liefdesperikelen bijvoorbeeld ontslagen worden?

Kuysters: “Een zaak van direct ontslag ken ik niet. Maar op bepaalde gronden kun je wel verzocht worden een andere werkring te zoeken. Je liefdesrelatie kan dus wel degelijk leiden tot ontslag als er belangenverstremming is en als het duidelijk negatieve consequenties heeft voor het werk. Anders geldt gewoon:

DE DO'S EN DON'TS VAN LIEFDE EN WERK:

DO:

- > **Privé last van liefdesverdriet waardoor werken onmogelijk lijkt?** Ga gewoon werken en meld kort aan collega's wat er aan de hand is. Pak de draad weer op: structuur aanbrengen in je dag is het beste wat je zelf kunt doen.
- > **Verliefd op je collega?** Ga op verschillende afdelingen werken, in andere vestigingen of in een andere ploeg. Houd belangenverstremming buiten de deur.
- > **Hemelrijk verliefd?** Deel je gevoelens - altijd buiten werktijd - met iemand in je bedrijf die je kent en die ver genoeg afstaat van je geliefde. Ontlaadt daardoor een deel van de spanning die je op het werk ervaart.
- > Relatie tussen collega's: keur de relatie niet af, dat is niet aan jou. Bespreek wel met betrokkenen op een constructieve manier waar je moeite mee hebt en welke negatieve consequenties dat heeft voor je werk.

DO NOT:

- > **Intieme details over je affaire op het werk vertellen**, want je liefde is een collega. Dit belast de anderen en kan schadelijk zijn voor het imago van je partner.
- > **Geheim houden van je relatie**. Vertel open wat er aan de hand is, en gedraag je professioneel. Openheid over de relatie zorgt ervoor dat spanning op de werkvloer niet oploopt en anderen eventueel een vermoeden hebben dat bevestigd wordt. Dát is schadelijker dan dat je het open gooit.
- > **Flikfloolen op het werk**, aanleiding geven tot praatjes. Schaadt uiteindelijk jullie beider reputatie.
- > **Hiërarchische relatie op je werk hebben**. Je zult nooit echt je plek kunnen innemen omdat anderen denken: zij/ hij is het liefde van de baas. Je wordt niet meer op je kwaliteiten beoordeeld maar op je vermeende bedprestaties. Stel je liefdesrelatie boven die van je werkrelatie. Een van de twee zoekt ander werk en vertrekt.
- > **Je laten verleiden tot die promotie door je baas** die eveneens je lover is; je komt dan hiërarchisch in de knel. Want óf je wordt niet serieus genomen óf je moet juist harder werken omdat je te streng beoordeeld wordt.

zolang het werk goed wordt uitgevoerd, is het niet relevant wat iemand in zijn privé-tijd doet. Zorg er dus vooral voor dat je de liefdesrelatie buiten het werk houdt. Flikflooi niet op het werk, geef geen aanleiding tot praatjes.

Kijk, als er op het werk een onhoudbare situatie ontstaat mag de werkgever ingrijpen, maar dat heeft te maken met disfunctioneren. Niet met de liefdesrelatie op zich."

Het jachtseizoen is geopend...

Tot slot: kun je je werk verliezen omdat je vanwege je gebroken hart niet meer functioneert?

Peter (47 jaar) ontsprong ternauwernood die dans: "Na in twee jaar tijd een scheiding te hebben meegemaakt, het overlijden van mijn vader, het aangaan van en samenwonen met een nieuwe relatie die ik vervolgens met veel verdriet toch heb beëindigd omdat het niet liep, merkte ik dat het werk me teveel werd. Ik stond scheldend en tierend tegenover collega's en ben op een dag jankend de vloer afgegaan. Ik heb me ziek gemeld en ben met een zware burn-out thuis komen te zitten. Toen ik na een half jaar weer aan de slag wilde in mijn oude functie, werd me dat geweigerd. Momenteel werk ik twee dagen op therapeutische basis op het hoofdkantoor. Achter een bureau, administratief werk. Het voelt als een afgang en een nederlaag."

Niet ontslagen vanwege de gevolgen van onder andere een gebroken hart, maar wel voorlopig Kalltgestellt op het werk.

Arbeidspsychologe Kuysters hamert op het belang van openheid van zaken geven op je werk over je fnuikende thuissituatie. "Als je op je werk in grote lijnen kunt bespreken dat je in een lastige thuissituatie zit - een scheiding bijvoorbeeld - dan kan er rekening met je gehouden worden. Even in de luwte of aan aangepaste taken werken, zodat je de stress voor jezelf hanteerbaar houdt. Een werkgever is er immers ook bij gebaat dat je niet uitvalt en lang

verzuimt. Als je tijdelijk slecht functioneert kan dat nooit leiden tot ontslag. Er zijn zoveel redenen waarom iemand tijdelijk minder functioneert. Het is uiteraard wel zaak dat je iets met je verdriet doet en dat je actief aan de slag gaat zodat je beter functioneert. Daar kan een werkgever wel op sturen via de arbo-arts."

Het is duidelijk; of het liefde, werk of oud papier wordt hangt voor het

grootste deel van jezelf af. Of het nou om zaken van het hoofd of het hart gaat: de regels van fatsoenlijk gedrag zijn er om gewoonweg niet overtreden te worden. Zolang je werk en privé enerzijds weet te combineren en anderzijds goed weet te scheiden, kun je zonder noemenswaardige problemen naar hartelust verliefd worden op een van die mensen met wie je gemiddeld veertig uur per week doorbrengt. *Happy hunting!* ◀